

ΛΥΣΕΙΣ ΘΕΜΑΤΩΝ ΥΠΟΤΡΟΦΙΩΝ 2018 – 2019

Επώνυμο : .....

Όνομα : .....

Μέρος Α' - Κείμενο

Διαβάστε προσεκτικά το παρακάτω κείμενο και σημειώστε τη σωστή απάντηση στα ερωτήματα που ακολουθούν.

«Αγαπάτε αλλήλους». Αυτά τα λόγια ειπώθηκαν περισσότερο από δυο χιλιάδες χρόνια πριν. Παρά την έντονη προτροπή τούτης της εντολής, πολλοί από μας έχουν πετύχει να την αγνοήσουν όλ' αυτά τα χρόνια. Όλοι υποτίθεται *ότι τη σεβόμαστε*, αλλά ελάχιστοι περιμένουν από κάποιον να την τηρήσει. Αυτό το αφήνουμε στους τρελούς και τους αγίους.

Στην πραγματικότητα, έχουμε γίνει καχύποπτοι απέναντι σ' αυτούς που αγαπούν και είτε τους απορρίπτουμε σαν αφελείς κι άσχετους είτε τους θεωρούμε υποκριτές. Είμαστε σίγουροι ότι κανένας δεν μπορεί να νοιάζεται ειλικρινά για οποιονδήποτε. Τα χαρακτηριστικά της αγάπης, όπως η τρυφερότητα, η αφοσίωση, το ενδιαφέρον, η γενναιοδωρία κι η εμπιστοσύνη, κατατάσσονται στις αφηρημένες έννοιες κι αγνοούνται.

Σήμερα, η ανάγκη υλοποίησης της φράσης «Αγαπάτε αλλήλους», γίνεται πάλι *επιτακτική*. Η σύγχρονη κοινωνία αδιαφορεί γι' αυτήν τη νέα έκκληση γι' αγάπη. Κοροϊδεύει *όσους υποστηρίζουν* ότι ο κόσμος μας μπορεί να γίνει ασφαλέστερος μέσα από ένα βαθύ σεβασμό για τη ζωή.

Όσο πιο πολύ κοιτάζουμε γύρω μας, τόσο περισσότερο ανακαλύπτουμε μίσος, βία, προκαταλήψεις και περιφρόνηση της ανθρώπινης ζωής. Ακούμε ειδήσεις και διαβάζουμε άρθρα, που παραθέτουν στατιστικές για νεκρούς από πολέμους ή πείνα, για παιδιά κακοποιημένα και εγκαταλειμμένα, για περιφρόνηση της ανθρώπινης αξιοπρέπειας και των ανθρώπινων δικαιωμάτων. Όλα αυτά μας αφορούν και **μας** συγκινούν τόσο, όσο και οι ειδήσεις για τα αποτελέσματα των ποδοσφαιρικών αγώνων. Κι όμως, εξακολουθούμε ν' αποκλείουμε την αγάπη, σαν μια πιθανή εναλλακτική λύση.

Είμαι σίγουρος ότι πολλοί θα το θεωρήσουν αφελές και **ανεδαφικό**. Θα σκεφθούν ότι η αγάπη δεν έχει καλά-καλά τη δύναμη να διατηρήσει πιο στενές τις σχέσεις μέσα στην οικογένεια κι ότι, πέρα απ' αυτό, η καρδιά μας έχει εξαντλήσει τα περιθώριά της για αγάπη. Έτσι, θεωρούν ότι είναι γελοίο **να υπολογίζει κάποιος στη δύναμη της αγάπης, για τη λύση διεθνών προβλημάτων**. Συχνά μου λένε, ότι με το ζήλο μου ν' αγαπώ τον καθένα, θα καταλήξω να μην αγαπώ κανέναν. Τίποτα δεν απέχει τόσο πολύ από την αλήθεια, όσο **αυτό**. Η παγκόσμια αγάπη, όχι μόνο είναι δυνατή, αλλά είναι και η πιο ολοκληρωμένη αγάπη, που μπορούμε να νιώσουμε σαν ανθρώπινα πλάσματα.

Όμως η αγάπη μπορεί να λειτουργήσει, μόνο **αν παραιτηθούμε από τις απαρχαιωμένες αντιλήψεις**, που εξακολουθούν να μας καθηλώνουν. Χρειάζεται να προκαλέσουμε τους κυνικούς,* οι οποίοι χαρακτηρίζουν αυτήν την άποψη ρομαντική ανοησία, αντιεπιστημονική και οπισθοδρομική. Πρέπει να δεχτούμε την αγάπη στη ζωή μας, σαν τη μεγαλύτερη παγκόσμια δύναμη για την ενοποίηση και το καλό, προσιτή σε όσους πραγματικά την επιθυμούν. Μόνον τότε θ' ανακαλύψουμε ότι η αγάπη, απόλυτα συνειδητοποιημένη, έχει τη δύναμη να παραμερίσει τ' ασήμαντα πράγματα που μας χωρίζουν και ν' αποκαλύψει **ποιο πρόσωπο έχει ο εχθρός μας**. Απ' αυτό το σημείο όλα γίνονται πάλι πιθανά.

(Λεό Μπουσκάλια, απόσπασμα - διασκευή)

*κυνικός = σκληρός

A. Ερωτήσεις κατανόησης του κειμένου (Σωστό - Λάθος)

1. Οι ειδήσεις για νεκρούς από πολέμους μας συγκινούν πολύ περισσότερο από τα αποτελέσματα των ποδοσφαιρικών αγώνων Σ Λ
2. Οι άνθρωποι που αγαπούν θεωρούνται αφελείς Σ Λ
3. Τα χαρακτηριστικά της αγάπης είναι γνωστά σε όλους Σ Λ
4. Η αγάπη χαρακτηρίζεται απ' όλους οπισθοδρομική Σ Λ

(10 μονάδες)

B. Να χαρακτηρίσεις συντακτικά τους όρους που βρίσκονται σε έντονη γραφή στο κείμενο:

- **τους:** είναι αντικείμενο στο απορρίπτουμε

- **επιτακτική:** είναι κατηγορούμενο στο η ανάγκη

- **μας:** είναι αντικείμενο στο συγκινούν

- **ανεδαφικό:** είναι κατηγορούμενο στο το

- **αυτό:** είναι υποκείμενο στο εννοούμενο απέχει (της παραβολικής πρότασης)

(5 μονάδες)

Γ. Να αναγνωρίσεις το είδος των δευτερευουσών προτάσεων που δίνονται με έντονη γραφή στο κείμενο και να δηλώσεις τη συντακτική τους θέση:

- . . . ότι τη σεβόμαστε

Ειδική πρόταση, υποκείμενο στο ρήμα «υποτίθεται»

- . . . όσους υποστήριζαν

Αναφορική πρόταση, αντικείμενο στο ρήμα «κοροϊδεύει»

- . . . να υπολογίζει κάποιος στη δύναμη της αγάπης, για τη λύση διεθνών προβλημάτων

Βουλητική πρόταση, υποκείμενο στο ρήμα (στην απρόσωπη έκφραση) «είναι γελοίο»

- . . . αν παραιτηθούμε από τις απαρχαιωμένες αντιλήψεις

Υποθετική πρόταση, ως επιρρηματικός προσδιορισμός της προϋπόθεσης στο ρήμα

«να λειτουργήσει»

- . . . ποιο πρόσωπο έχει ο εχθρός μας.

Πλάγια ερώτηση, αντικείμενο στο ρήμα «να αποκαλύψει»

Δ. Να μετατρέψεις την ενεργητική σύνταξη των παρακάτω προτάσεων σε παθητική και αντίστροφα:

- Πολλοί από μας έχουν πετύχει να την αγνοήσουν όλ' αυτά τα χρόνια.

Από πολλούς από εμάς έχει επιτευχθεί να αγνοηθεί αυτή όλ' αυτά τα χρόνια.

- Είτε τους απορρίπτουμε σαν αφελείς κι άσχετους είτε τους θεωρούμε υποκριτές.

Είτε απορρίπτονται από εμάς σαν αφελείς και άσχετοι είτε θεωρούνται υποκριτές.

- Χρειάζεται να προκαλέσουμε τους κυνικούς, οι οποίοι χαρακτηρίζουν αυτήν την άποψη ρομαντική ανοησία.

Χρειάζεται να προκληθούν οι κυνικοί, από τους οποίους χαρακτηρίζεται αυτή η άποψη ρομαντική ανοησία.

- Πρέπει να δεχτούμε την αγάπη στη ζωή μας.

Πρέπει να γίνει (απο) δεκτή η αγάπη στη ζωή μας.

(10 μονάδες)

Μέρος Β' - Λεξιλογικά

A. Να βρεις τα αντώνυμα των παρακάτω λέξεων του κειμένου που σου δόθηκε:

▪	απαρχαιωμένες	σύγχρονες
▪	οπισθοδρομική	μοντέρνα, καινοτόμος, νεωτεριστική, προοδευτική
▪	ελάχιστοι	πολλοί, πλείστοι
▪	απορρίπτουμε	εγκρίνουμε, (απο) δεχόμαστε
▪	διεθνών	τοπικών, εθνικών

(5 μονάδες)

B. Να κυκλώσεις τη λέξη που ταιριάζει νοηματικά με τη λέξη που σου δίνεται:

▪	ολιγωρώ		
	μεριμνώ	αδιαφορώ	αποξενώνομαι
▪	φιλαυτία		
	εγωπάθεια	φιλαλληλία	ανεπάρκεια
▪	αμεροληψία		
	ευμάρεια	αξίωση	αντικειμενικότητα
▪	εμμονή		
	διαμονή	παραμονή	επιμονή
▪	οκνηρία		
	φιλοπονία	παραγωγικότητα	φυγοπονία

(5 μονάδες)

Γ. Με πρώτο και δεύτερο συνθετικό τις παρακάτω λέξεις να σχηματίσεις μια σύνθετη λέξη (προσοχή στην ορθογραφία):

▪	Καλός – Γραμμή	καλλίγραμμος
▪	Δύο – Κόβω	δίκοπο (ς)
▪	Λείπω – Ψυχή	λιποψυχία, λιπόψυχος
▪	Αντί – Ελληνικός	ανθέλληνας, ανθελληνικός
▪	Φεύγω – Δίκη	φυγόδικος, φυγοδικία

(5 μονάδες)

Δ. Να συμπληρώσεις τα κενά με πρώτο συνθετικό το δισ- (δι-) ή το δυσ- ανάλογα με το νόημα:

- Να χρησιμοποιήσεις αδιάσειστα επιχειρήματα, γιατί είναι άνθρωπος δύσπιστος.
- Παντρεύτηκε νέος και πρόλαβε ν' αποκτήσει δισέγγονα.
- Το δίστιχο αυτό το έγραψε ο ποιητής για τη μητέρα του.
- Όλες οι προβλέψεις για το μέλλον είναι δυσοίωνες.
- Δύσκολα βρίσκει φίλους ένας δύστροπος και διπρόσωπος άνθρωπος.

(5 μονάδες)

Ε. Να συμπληρώσεις τα παρακάτω κενά επιλέγοντας τη σωστή απάντηση:

1. Προσπαθεί να μην τον καταβάλλουν οι δυσκολίες.
α) καταβάλλουν   β) περιβάλλουν   γ) παραβάλλουν
2. Η συμβολή των φίλων του στην επιτυχία του υπήρξε σημαντική.
α) υποβολή   β) συμβολή   γ) εμβολή
3. Η περιβολή του ήταν άσεμνη.
α) εισβολή   β) μεταβολή   γ) περιβολή
4. Η τελετή έγινε μέσα σε υποβλητική ατμόσφαιρα.
α) προσβλητική   β) επιβλητική   γ) υποβλητική
5. Συνεχίζονται οι διεργασίες για την ανάδειξη νέου προέδρου.
α) κατεργασίες   β) διεργασίες   γ) επεξεργασίες

(5 μονάδες)

ΣΤ. Να υπογραμμίσαι τη λέξη κάθε ομάδας του δε συγγενεύει σημασιολογικά με τις υπόλοιπες:

- έκδηλος, ολοφάνερος, πρόδηλος, κατάφωρος, παράφορος
- εξοικειώνομαι, προσαρμόζομαι, οικειοποιούμαι, εγκλιματίζομαι
- εγκωμιάζω, επαινώ, εξαίρω, αποκλείω, εκθειάζω
- επικροτώ, επικρίνω, επιδοκιμάζω, εγκρίνω
- ανόσιος, ανούσιος, ανίερος, βδελυρός, ασεβής

(5 μονάδες)

Μέρος Γ' - Γραμματική

A. Να γράψεις τα ονοματικά σύνολα στην πτώση που ζητείται στην παρένθεση:

- το επαχθές καθεστώς (αιτιατική πληθυντικού)
τα επαχθή καθεστώτα
- ο αδρανής μαθητής (αιτιατική πληθυντικού)
τους αδρανείς μαθητές
- ο πολύς θόρυβος (γενική πληθυντικού)
των πολλών θορύβων
- το ειδεχθές γεγονός (γενική ενικού)
του ειδεχθούς γεγονότος
- ο βαρύς σπλισμός (ονομαστική πληθυντικού)
οι βαριοί / οι βαρείς σπλισμοί

(10 μονάδες)

B. Να συμπληρώσεις τις παρακάτω προτάσεις με τον κατάλληλο τύπο του ρήματος που δίνεται στην παρένθεση. Να προσέξεις πολύ την ορθογραφία!!

- Ο υπουργός Παιδείας θα εισαγάγει πολύ σύντομα το νέο νομοσχέδιο. (εισάγω)
- Το φαγητό που μαγείρεψα για τη γιορτή φαγώθηκε (τρώγω) όλο.
- Χθες του εξέθεσα (εκθέτω) με λεπτομέρειες τις απόψεις μου.
- Η διαταγή δόθηκε (δίνω) αλλά έμεινε (μένω) ανεκτέλεστη.
- Χθες το βράδυ εμείς παραγγείλαμε (παραγγέλλω) έτοιμο φαγητό.
- Η υπόθεση παραπέμφθηκε (παραπέμπω) χθες στον εισαγγελέα.
- Το πλοίο εξέπεμψε (εκπέμπω) χθες πριν βυθιστεί, σήμα κινδύνου.
- Η γραμμή τηλεφώνου του νοσοκομείου ήταν διαρκώς κατειλημμένη (καταλαμβάνω)
- Δύο κυνηγοί συνελήφθησαν (συλλαμβάνω) με την κατηγορία της λαθροθηρίας, γιατί κυνηγούσαν σε απαγορευμένη περιοχή.
- Κατά τον εορτασμό για την επέτειο της 25^{ης} Μαρτίου οι μαθητές παρέλασαν ή παρήλασαν (παρελαύνω) και καταχειροκροτήθηκαν.

(10 μονάδες)